

آیا تلاشی برای کودتای برنامه‌ریزی‌شده در قرقیزستان وجود دارد؟

تلاش برای سازماندهی درگیری‌های محلی که به دنبال آن اعتراضات مردمی و شورش‌های مسلحانه به منظور ایجاد فتنه میان اقوام و برپایی کودتا رخ داد، در قرقیزستان ناکام گذاشته شد. تمامی افراد دخیل در این طرح، از جمله رهبران در سطح میانی، شناسایی و دستگیر شدند. این را کمیته دولتی امنیت ملی در ۱۰ آوریل اعلام کرد. اعضای گروه برنامه‌ریزی کرده بودند تا ویدئویی ساختگی ضبط کنند که در آن «دختری قرقیزی مضروب و نیمه‌عریان» به تصویر کشیده شود و ادعا شود که مورد تعرض خارجی‌ان قرار گرفته است. طبق سناریو، دختر قرقیزی در ویدئو در حال التماس و درخواست کمک ظاهر می‌شد. (اسپوتنیک، ۲۰۲۵/۴/۹ م)

هدف از این اقدام، بالا بردن شعارهای قوم‌گرایانه و سازماندهی رویدادی مشابه حوادث مه ۲۰۲۴ بود. شایان ذکر است که در آن تاریخ، انتشار ویدئویی از درگیری در خوابگاه دانشجویان خارجی، به درگیری‌های قومی در پایتخت انجامید. آن حادثه ضعف دستگاه‌های امنیتی را آشکار کرد و اوضاع نزدیک بود از کنترل خارج شود. در پی آن، علمای دینی برای آرام‌سازی جوانان خشمگین مداخله کردند و احساسات قوم‌گرایانه را فرونشاندند.

در ماه ژوئیه ۲۰۲۴، نیروهای امنیتی چند نفر را به اتهام سازماندهی ناآرامی در کشور و تلاش برای به دست گرفتن قدرت با زور مسلحانه دستگیر کردند. در ۱۲ نوامبر ۲۰۲۴، وزارت کشور اعلام کرد که هفت نفر به ظن سازماندهی شورش‌های جمعی با هدف تصرف قدرت در روز برگزاری انتخابات شوراهای محلی که برای ۱۷ نوامبر ۲۰۲۴ برنامه‌ریزی شده بود، بازداشت شده‌اند. سه نفر از بازداشت‌شدگان، تبعه خارجی بودند. بر اساس تحقیقات، سازمان‌دهنده اصلی این اقدامات، معاون سابق دادستان کل، کوبان ادیل اولو، معرفی شد. (ky.kloop.asia، ۲۰۲۴/۱۱/۱۳).

در انتخابات محلی، حزب سوسیال‌دموکرات رئیس‌جمهور سابق، المازیک آتامبایف، از فهرست انتخاباتی حذف شد و رهبر آن، تیمیرلان سلطان‌بیکوف، به همراه شماری از اعضای حزب بازداشت شدند.

رئیس‌جمهور صدر جباروف در پایان فوریه امسال با هیئتی از مجلس اروپا و انترناسیونال سوسیالیست دیدار کرد؛ نشستی که در آن پرونده قضایی علیه اعضای حزب سوسیال‌دموکرات و «سند محرمانه» تحمیل‌شده بر آنان بررسی شد. رئیس‌جمهور در سخنان خود تأکید کرد که شواهدی وجود دارد که نشان می‌دهد نامزدهای این حزب در بیشکک و اوش توسط انترناسیونال سوسیالیست تأمین مالی شده‌اند. او گفت: اگر دادگاه به صورت علنی به این پرونده رسیدگی کند، همه چیز روشن خواهد شد. در این صورت، ممکن است روابط ما با اتحادیه اروپا و انترناسیونال سوسیالیست آسیب ببیند؛ و ما نمی‌خواهیم این اتفاق بیفتد. (kaktus.media، ۲۰۲۵/۲/۲۷).

در ۲۴ فوریه گذشته، یازده نفر به اتهام تلاش برای کودتا در کشور بازداشت شدند. طبق اطلاعات موجود، یکی از بازداشت‌شدگان نماینده سابق مجلس بود. در ۲۰ دسامبر ۲۰۲۴، اطلاعاتی دریافت شد مبنی بر این که برخی از اعضای جنبش مردمی «وحدت چهل قبیله و هفت منطقه» جلسات منظمی برای سازماندهی ناآرامی‌های جمعی برگزار می‌کردند. هدف آن‌ها بی‌ثبات کردن اوضاع کشور بود. (اسپوتنیک، ۲۰۲۵/۲/۲۴)

بر اساس آنچه گذشت، می‌توان گفت که بازداشت‌شدگان در دهم آوریل جاری، بخشی از نیروهای معارض هستند که در برابر فشارهای فزاینده حکومت فعالیت می‌کنند. آن‌ها تلاش داشتند که نیروهای خود را در مناطقی نزدیک به مرکز که در گذشته در انقلاب‌های محلی نقش کلیدی داشتند، گرد آورند و بر حمایت مالی اروپا تکیه داشتند؛ چراکه گام‌هایی که قرقیزستان به سوی برپایی یک نظام دیکتاتوری برداشته، برای اروپا غیرقابل قبول است. همچنین، استفاده برخی از نیروهای خرابکار برای اعمال فشار بر نظام، امری نیست که برای روسیه زبان‌بار باشد. اگرچه تأسیس یک نظام دیکتاتوری با منافع روسیه منافاتی ندارد، آنچه برای روسیه اهمیت دارد این است که نظام قرقیزستان سیاست‌هایی همسو با خواسته‌های کرملین در پیش گیرد.

بنابراین می‌توان گفت که قدرت‌های استعماری بین‌المللی هیچ اهمیتی به ریخته شدن خون‌ها و ویرانی کشورها نمی‌دهند تا زمانی که در مسیر تحقق منافع خود باشند؛ چراکه آنچه برایشان اهمیت دارد، گسترش نفوذشان در هر منطقه و هموار ساختن راه برای بهره‌برداری از منابع محلی

از طریق مزدورانشان است. برای تحقق این هدف، از افکار محدود و تنگ‌نظرانه‌ای همچون قوم‌گرایی و منطقه‌گرایی که در ذهن مردم ریشه دوانده‌اند، بهره می‌برند. در مقابل، سیاستمداران عوام‌گرا و محلی، به سبب عشق افراطی به کرسی قدرت، تنها در پی جلب رضایت اربابان کافر خود هستند؛ بالاین حال، حتی در این صورت نیز اربابانشان همیشه از آن‌ها رضایت ندارند و بر حسب اقتضای منافع خود، آنان را جایگزین می‌کنند. از این رو، بر مسلمانان واجب است که به هر حادثه‌ای از منظر عقیده اسلامی بنگرند تا مبادا به ابزاری در دست قدرت‌های جنایتکار بین‌المللی تبدیل شوند.

برگرفته از شماره ۵۴۴ جریده الرايه